

Sundbybergs
stad

Kvalitetsredovisning 2010 Sundbybergs stad

Förskoleverksamhet

SBS10005-V1

Text: Monica Vesterlund Olsson Foto: Sundbyberg stad

Innehåll

Sundbybergs stad.....	3
Inledning	3
Kvalitet	3
Redovisningens disposition.....	5
Nationella styrdokument	5
Kommunens övergripande uppföljning.....	5
Likabehandlingsplan.....	5
Förskoleverksamheter i kommunen	6
Enskilda huvudmän i kommunen	6
Tillsyn över enskilda förskolor i kommunen.....	6
Förskola	7
Ekonomiska resurser	7
Statistik antalet barn i förskola.....	7
Personalresurser.....	8
Personaltäthet.....	8
Förskolans uppdrag.....	10
Pedagogisk omsorg.....	12
Pedagogisk omsorg.....	15
Förskolans verksamhet.....	15
Resultat och måluppfyllelse för förskolan.....	20
Resultat från synpunktshantering.....	20
Sammanfattning av resultat.....	20
Redovisning av resultaten av åtgärderna för utveckling 2010.	21
Åtgärder för utveckling för förskolan 2011.	22
Tillsyn av enskilda förskolor i Sundbybergs stad	23
Bakgrund.....	23
Måluppfyllelse	28
Bilaga 1 Redogörelser från tillsynsbesök	29

Sundbybergs
stad

Sundbybergs stad

Sundbyberg är till ytan landets minsta kommun. Idag bor nästan 38 000 invånare på en yta av cirka nio kvadratkilometer. Det innebär att det även är landets mest tätbefolkade kommun. Staden är en del av Stockholms län, med kommungräns i söder/väster mot Stockholms stad (Bromma, Rinkeby, Kista), i öster mot Solna stad och norrut mot Sollentuna kommun.

Inledning

Varje kommun och förskola ska årligen upprätta en kvalitetsredovisning som ett led i sin kontinuerliga uppföljning och utvärdering av de uppsatta målen.

Kvalitetsredovisningens uppgift är att på ett tillförlitligt och jämförbart sätt visa hur verksamheten lyckas med att nå målen. Den ska dessutom visa vilka åtgärder som kommer att vidtas för att förbättra och utveckla verksamheten.

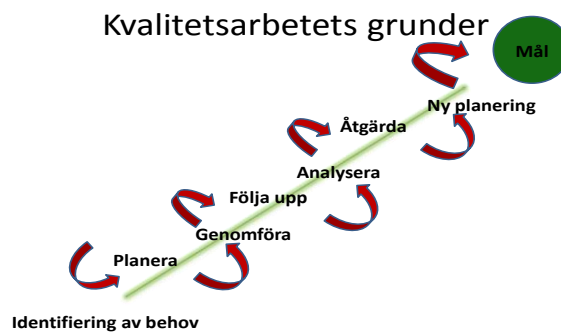
Kvalitetsredovisningen ger underlag för förbättring och utveckling på kommun- och verksamhetsnivå och är en del av verksamhetens kvalitets- och utvecklingsarbete.

Kvalitet

Skolverket har definierat begreppet kvalitet för skolverksamheterna. Kvaliteten bedöms utifrån hur väl verksamheten:

- uppfyller nationella mål
- svarar mot nationella krav och riktlinjer
- uppfyller andra uppsatta mål, krav och riktlinjer, förenliga med de nationella
- kännetecknas av en strävan till förnyelse och ständiga förbättringar

Kvalitetsarbete ute i verksamheterna och kommunövergripande innebär ett systematiskt och strukturerat arbete för att utveckla och skapa förutsättningar för utveckling av kvaliteten i verksamheten. Det omfattar uppföljning och utvärdering, analys och värdering samt förbättringsåtgärder.

Det kommunala kvalitetsarbetet bedrivs på två nivåer. Förskolorna gör egna lokala arbetsplaner där det framgår hur förskolan arbetar med sitt nationella uppdrag och i planen finns mål, hur man genomför verksamheten, hur man ska göra uppföljningar och utvärdera. Därefter görs en kvalitetsredovisning vid läsårets slut där utvärdering och analys av resultaten presenteras samt vilka åtgärder man ska arbeta med för att förbättra verksamheten. På den övergripande nivån görs bland annat en analys av verksamheternas redovisningar, skolundersökningens resultat samt andra uppföljningar.

Kommunen ingår i ett samarbete med sex andra kommuner; LJUS på kvalitet. Det är Lidingö, Järfälla, Upplands-Bro, Sigtuna, Solna och Sundbyberg som samarbetar i detta kvalitetsarbete.

Syftet är att förbättra resultaten, att öka måluppfyllelsen vid de utvärderade enheterna, ge enheterna ett underlag för sitt eget utvecklingsarbete samt att enheterna får möjlighet att jämföra sig med andra för att hämta inspiration. LJUS på kvalitet medför också kompetensutveckling för de som är utvärderare. Samarbetet omfattar förskola, förskoleklass, fritidshem, särskola, grundskola och gymnasieskola.

Underlaget till kvalitetsredovisningen består av:

- Kommunala förskolors kvalitetsredovisningar inkl. likabehandlingsplaner
- Kvalitetsredovisning för pedagogisk omsorg och öppna förskolan
- Uppföljning av enskildas förskolors verksamheter
- Kommunens inrapporterade statistik till SCB
- Kommunövergripande skolundersökning 2010 riktad till föräldrar i förskola
- Kommunens synpunktshantering¹

¹ Infördes 25 oktober 2010

Redovisningens disposition

Sundbybergs stads förskolverksamheter redovisas i två delar; den kommunala förskolan samt tillsynen över förskolor i enskild regi. Förutsättningar, resultat och måluppfyllelse samt en analys av resultaten presenteras för de kommunala verksamheterna. De tabeller som presenterar förutsättningar och resultat är alla numrerade och varje område har sin egen numrering som börjar med tabell 1 osv. Visar tabellen något som är av särskild vikt att notera så redovisas dessa iakttagelser under tabellen. Redovisningen avslutas med en uppföljning av de åtgärder för utveckling som fastslogs i föregående års redovisning samt de åtgärder som ses av vikt för 2011.

Mål

Nationella styrdokument

I läroplanerna², anges nationella mål och riktlinjer för verksamheterna. Det är måldokument som är direkt adresserade till verksamheterna och dess ansvariga, vilket innebär att tolkning och tillämpning av läroplanerna primärt är verksamheternas ansvar. Det finns också Skolverkets allmänna råd för kvalitet i förskolan som är rekommendationer till stöd för hur författningar (lagar, förordningar och föreskrifter) kan tillämpas. Det anger hur man kan eller bör handla och syftar till att påverka utvecklingen i en viss riktning och att främja en enhetlig rättstillämpning. Dessa bör således följas såvida förskolan inte kan visa att man handlar på andra sätt som leder till att kraven i bestämmelserna uppnås.

Kommunens övergripande uppföljning

Analys har skett av verksamheternas kvalitetsredovisningar. Kommunen har sedan 2002 följt upp verksamheterna utifrån läroplanens målområden genom enkätundersökningar riktade till föräldrar inom förskolan oavsett regi. Resultaten har granskats och i de fall där svaren avviker mycket från snittet i kommunen har särskild kontakt tagits med respektive ansvarig chef.

Kommunen strävar efter att redovisningen för förskolan belyser hur väl verksamheten uppfyller nationella mål, krav och riktlinjer genom att bedöma och klargöra den information som skolundersökningens resultat ger.

Likabehandlingsplan

Uppföljning av likabehandlingsplanen ska ske och redovisas. Alla ansvariga chefer redovisar att de har en likabehandlingsplan. Uppföljningar tillika revidering av planerna har skett på olika nivåer och i olika perspektiv.

² Lpfö 98 för förskolan

Förskoleverksamheter i kommunen

Det är 27 förskolor i egen regi och 11 förskolor i enskild regi samt 15 stycken pedagogisk omsorg i egen regi samt en öppen förskola i egen regi och en i enskild regi.

En större organisationsförändring skedde vid ingången av 2010 vilket innebar att förskolan och grundskolan skildes åt. De kommunala förskolorna leds av 11 förskolechefer samt av en verksamhetschef som har det övergripande ansvaret. Verksamhetschefen utgör en mellancheftsnivå mellan förvaltningschef och förskolecheferna.

Enskilda huvudmän i kommunen

De enskilda förskolorna lämnar in kvalitetsredovisning till staden. Dessa redovisningar ingår som underlag i kommunens tillsyn över dessa verksamheter, eftersom kommunen har tillsynsansvar för förskolan.

Tillsyn över enskilda förskolor i kommunen

Kvalitetsredovisningens andra del innehåller en redovisning över tillsynen av de enskilda förskolorna. Kommunen är enligt skollagen 2 a kap.15³ skyldig att utöva tillsyn. De allmänna råden för kvalitet i förskolan skall bilda underlag för tillsynen samt de riktlinjer som utverkats för de enskilda förskolornas kvalitetsredovisningar.

Tillsynen sker varje år enligt fastställda rutiner och de krav och riktlinjer som finns är klarlagda och kända. En skriftlig redogörelse görs vid varje tillsynsbesök och bifogas redovisningen som bilaga.

Vid tillsynen har man följt upp:

- Förutsättningar/struktur
- Säkerhet
- Arbetet i förskolan
- Måluppfyllelse – Kvalitetsredovisning
- Tystnadsplikt enligt skollagen 2 a kap. 18§
- Anmälningsskyldighet enligt socialtjänstlagen 14 kap. 1§

³ Verksamhet som avses i § 13 står under tillsyn av den kommun där verksamheten bedrivs. Kommunen har rätt att inspektera verksamheten och får inhämta upplysningar och ta del av de handlingar som behövs för tillsynen.

Förskola

Ekonomiska resurser⁴

Förskola	2007	2008	2009	2010
Kostnad i kronor per barn	121 300	121 000	119 600	119 450

Pedagogisk omsorg	2007	2008	2009	2010
Kostnad i kronor per barn	118 500	122 100	123 000	95 556

Statistik antalet barn i förskola

Antal barn ⁵	2006	2007	2008	2009	2010
Totalt antal inskrivna barn ⁶	1 618	1 639	1 777	1 944	2 100
Antal barn i kommunal förskola	1 327	1 344	1 351	1 349	1 548
Antal barn i enskild regi	291	295	426	505	552
Andel i enskild regi	18 %	18 %	24 %	26 %	26 %
Andel enskild regi i riket	17 %	14	15	19	19

Tabell 1.

Iakttagelse

Ökningen och andelen av barn i förskola enskild regi beror på utökning och nyetablering av förskolor i enskild regi.

Antal barn ⁷	2006	2007	2008	2009	2010
Familjedaghem	79	75	80		
Pedagogisk omsorg ⁸				77	69

Tabell 2.

Iakttagelse

Minskningen beror på att antalet vårdnadshavare som önskar pedagogisk omsorg är färre än tidigare år.

⁴ Uppgifter från kommunens räkenskapsammandrag avseende gemensamma kostnader till SCB

⁵ Uppgifter rapporterade till SCB och Skolverkets statistik

⁶ Inskrivna barn i förskolor oavsett regi i kommunen, antalet barn utanför kommunen ingår ej.

⁷ Uppgifter rapporterade till SCB och Skolverkets statistik

⁸ Från 1 juli 2009 ersattes begreppet familjedaghem med pedagogisk omsorg i skollagen och annan lagstiftning

Sundbybergs
stad

Personalresurser⁹

Här redovisas antalet årsarbetare per verksamhet samt antalet inskrivna barn per årsarbetare.

Personaltäthet

Kommunal förskola

	2006	2007	2008	2009	2010
Antal årsarbetare	262	241	248	259	279
Antal inskrivna barn per årsarbetare	5,1	5,6	5,5	5,3	5,5
Antal barn per årsarbetare i riket ¹⁰	5,1	5,2	5,2	5,4	5,4
Andel årsarbetare med pedagogiskt högskoleutbildad personal	51 %	50 %	51 %	52 %	45 %
Andel årsarbetare med pedagogiskt högskoleutbildad personal i riket	53 %	54 %	55 %	56 %	57 %

Tabell 3.

Iakttagelse

Sundbyberg har de senaste åren haft en lägre personaltäthet än riket, en av anledningarna till detta kan vara att nyproduktionen av förskolor inte riktigt har kunnat matcha behovet av platser utifrån befolkningsökningen i kommunen.

⁹ Uppgifter från SCB statistik 15 oktober varje år

¹⁰ Totalt i riket kommunala förskolor

Förskola i enskild regi i kommunen

	2006	2007	2008	2009	2010
Antal årsarbetare	61	61	86	98	109
Antal inskrivna barn per årsarbetare	4,8	4,8	4,9	5,3	5,1
Antal barn per årsarbetare i riket ¹¹	5,2	5,2	5,4	5,3	5,2
Andel årsarbetare med pedagogiskt högskoleutbildad personal	35 %	36 %	40 %	44 %	39 %
Andel årsarbetare med pedagogiskt högskoleutbildad personal i riket	43 %	42 %	43 %	41 %	44 %

Tabell 4.

Iakttagelse

Tabell 4 visar att antalet barn per årsarbetare är lägre i förskolorna i enskild regi än i den kommunala förskolan tabell 3. Ett skäl till det är att kommunen är skyldig att bereda plats för barn som önskar och att det sker ej i den enskilda i samma utsträckning.

Pedagogisk omsorg¹²

	2006	2007	2008	2009	2010
Antal årsarbetare	18	18	17	16	
Antal inskrivna barn per årsarbetare	4,4	4,2	4,7	4,8	4,3
Antal barn per årsarbetare ¹³ i riket	5,0	4,9	4,8	4,9	5,0

Tabell 5.

Iakttagelse

Fram till våren 2008 fanns det ett inriktningsbeslut som innebar att antalet barn i familjedaghem inte skulle vara fler än 4-5 stycken, vilket påverkade att antalet barn var mycket lägre i Sundbyberg än riket.

¹¹ Totalt i riket kommunala förskolor

¹² Tidigare benämning familjedaghem

¹³ Totalt i riket kommunal pedagogisk omsorg

Förskolans uppdrag

Kund och brukarundersökning¹⁴

Järfälla kommun, Lidingö stad, Sigtuna kommun, Solna stad, Upplands-Bro kommun och Sundbybergs stad har efter beslut under hösten 2009 i de olika kommunernas nämnder samordnat en gemensam upphandling av en kund/brukarundersökning.

Undersökningen genomfördes vårterminen 2010 och riktade sig till grundskolan och förskolan. För förskolan deltog vårdnadshavare till barn i förskolan oavsett regi och förutom att uttrycka sin uppfattning om olika frågeområden gjorde de en samlad bedömning och talade om hur nöjda de är med förskolan. Även vårdnadshavare till barn i pedagogisk omsorg deltog.

Undersökningen genomfördes digitalt som en webbenkät. Frågeformulären hade utarbetats av en grupp bestående av representanter från respektive kommun.

Svarsfrekvensen var låg bland föräldrarna. Låga svarsfrekvenser gör att undersökningens resultat måste tolkas med försiktighet. Risker för att de inte representerar målgruppen är stor, men det är omöjligt att veta hur mycket svarsfrekvensen påverkar.

Svarsfrekvens	Järfälla	Lidingö	Sigtuna	Solna	Sundbyberg	Upplands-Bro	Totalt
Förskola	54 %	49 %	44 %	57 %	50 %	44 %	51 %
Pedagogisk omsorg	43 %	59 %	64 %	* ¹⁵	42 %	58 %	53 %

Tabell 6.

Iakttagelse

I jämförelse med de andra kommunerna så hade Sundbyberg lägst svarsfrekvens avseende pedagogisk omsorg.

Undersökningens resultat

Varje kommun har erhållit en mängd olika rapporter. Det finns rapporter där den egna kommunens kommunövergripande resultat (snittet på medelvärdet) jämförs med de andra kommunernas resultat, därefter finns det rapporter för varje enhet kommunal där deras egna resultat (medelvärde) jämförs med kommunens övergripande resultat (snittet på medelvärdet).

Det resultat som presenteras är en sammanställning av de kommunala verksamheterna i varje kommun och redovisar ett indextal på varje målområde för varje målgrupp och jämförelse kan göras mellan de olika kommunerna. Varje målområde innehåller 3-7 frågor beroende på målgrupp. Varje fråga är ett påstående

¹⁴ Rapport presenterad i nämnd 2010-08-25

¹⁵ Deltog ej i Solna

som man tar ställning till med hjälp av en fyrgradig skala med yttre skalsteg. Instämmer helt respektive Instämmer inte alls och det finns möjlighet att svara vet ej. Svartalternativen har varit en skala 4-1 där 4 ska uppfattas som instämmer helt och 1 uppfattas som instämmer inte alls, däremellan ska 3 uppfattas som instämmer och 2 instämmer inte. Genom denna beräkning har ett medelvärde kunna beräknats på varje fråga. Svartalternativet, vet ej, har inte påverkat medelvärdet.

Åter ska det poängteras den låga svarsfrekvensen hos föräldrarna som gör att undersökningens resultat måste tolkas med försiktighet. Risken för att de inte representerar målgruppen är stor, och som det tidigare har uttryckts så är det omöjligt att veta hur mycket svarsfrekvensen påverkar.

Sammanställningens avsikt och syfte

I den definition som Skolverket använder avseende begreppet kvalitet ingår det att verksamheten ska "kännetecknas av en strävan till förnyelse och ständiga förbättringar utifrån rådande förutsättningar". Genom kund och brukarundersökningar får skolan ett underlag bland andra till sitt kvalitetsarbete och de olika enheternas egna rapporter skapar goda förutsättningar i detta arbete. Samtidigt ger den en "ögonblicksbild" av vilka attityder som finns inom varje målgrupp i de olika enheterna avseende dessa frågeområden.

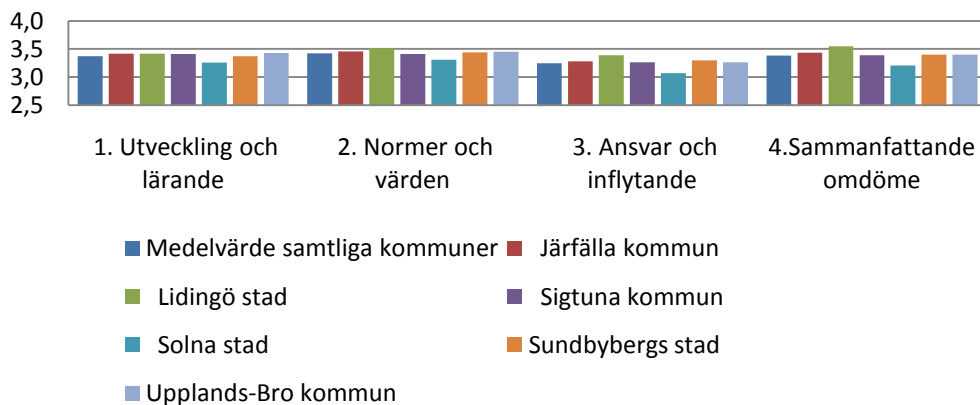
Sammanställningens första del har för avsikt att ge en bild där alla kommunerna redovisas och jämförelse görs inom de olika målområdena. Den andra delen av sammanställningen visar en bild av hur varje målgrupp på varje skola förhåller sig till de andra i vår kommun oavsett regi.

Förskolans undersökning har omfattat fyra målområden: utveckling lärande, normer och värden, ansvar och inflytande samt sammanfattande omdöme.

Diagram nr. 1 och 2 visar de olika kommunernas kommunala verksamheters övergripande resultat inom de olika målområdena.

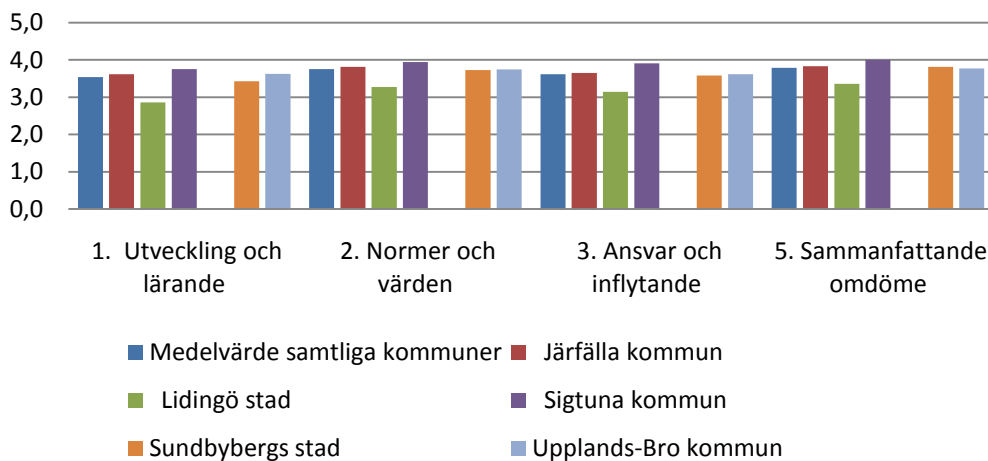
1. Föräldrar kommunal förskola

Pedagogisk omsorg

Har omfattat samma områden som förskolan och jämförelsen sker utifrån samma bakgrund som förskolan. Solna stad valde att ej ta med denna målgrupp i sin undersökning

2. Föräldrar kommunal pedagogisk omsorg

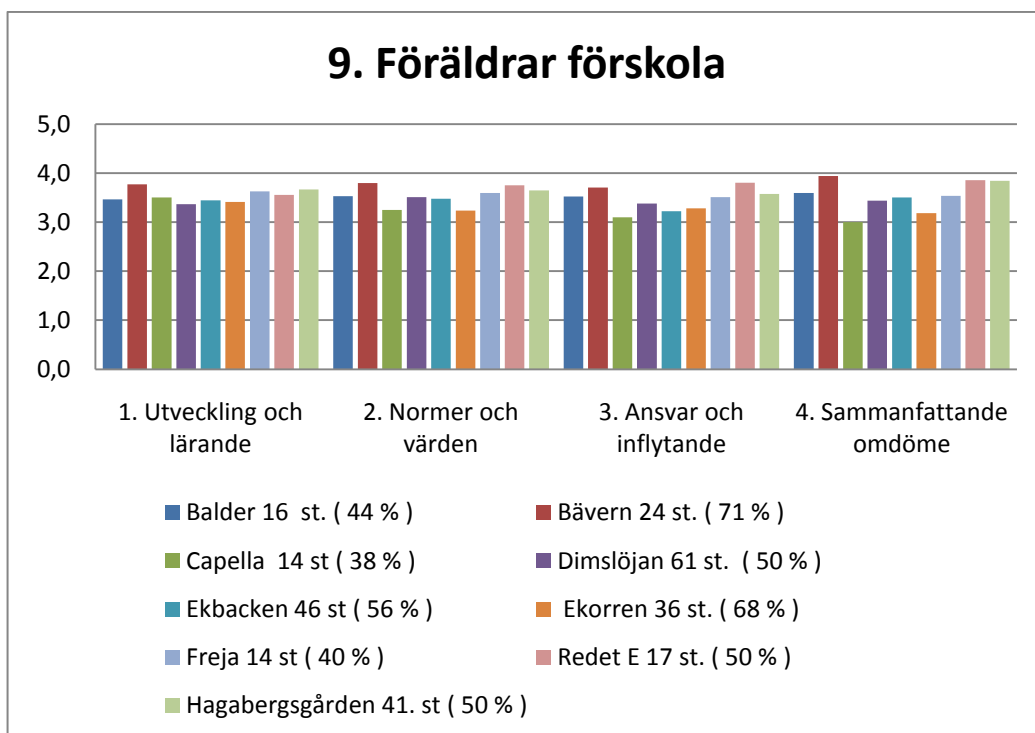

Även i denna del av framställningen ska den låga svarsfrekvensen hos föräldrarna poängteras. Undersökningens resultat måste tolkas med stor försiktighet. Risker för att de inte representerar målgruppen är stor, och det är omöjligt att veta hur mycket svarsfrekvensen påverkar.

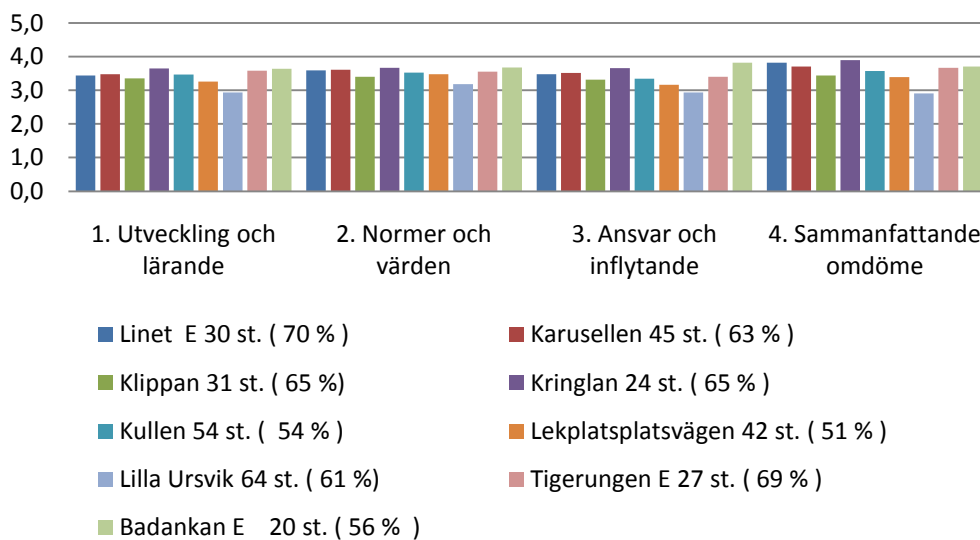
Efter varje förskolas namn framgår antalet svar i absoluta tal (antal personer som svarat) samt inom parentes svarsfrekvensen i %. Eftersom svarsfrekvensen varierar stort så är det av vikt att oavsett målgrupp man även noterar enhetens storlek eftersom det kan ha betydelse i hur man betraktar och analyserar resultaten.

Av diagram nr. 9 - 12 framgår de olika förskolornas resultat inom de olika målområdena. Förskolor i enskild regi har bokstaven E efter sitt namn. Varje förskola har formulerat en åtgärds/handlingsplan med såväl områden de är stolta över som områden de anser behöver utvecklas utifrån det resultat som förskolan har. Undersökningen 2011 kommer att visa hur väl förskolorna har förbättrat både svarsfrekvens och resultat inom de olika områdena.

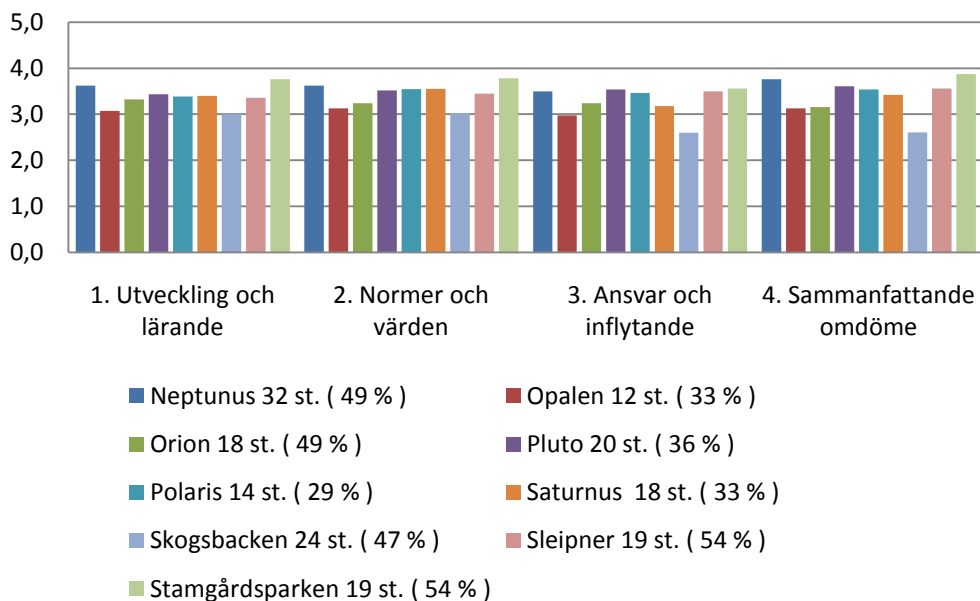

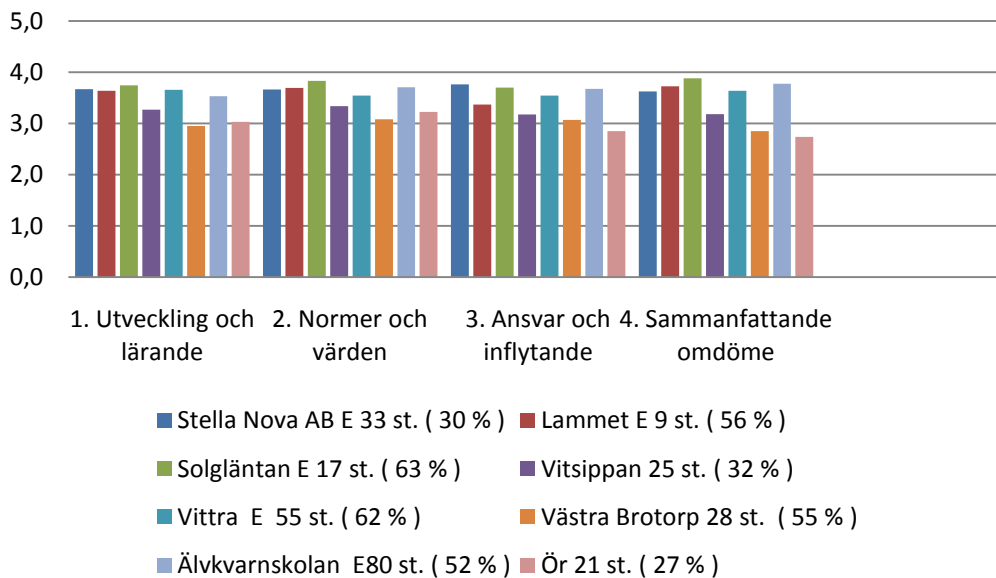
10. Föräldrar förskola

11. Föräldrar förskola

12. Föräldrar förskola

Pedagogisk omsorg

Med hänsyn till varje dagbarnvårdare så redovisas de inte som enskilda enheter utan endast som en verksamhet som kunde jämföras med andra kommuner.

Förskolans verksamhet

Pedagogisk ledning och utveckling

Förskolecheferna ansvarar för att förskolornas verksamhet arbetar utifrån den önskvärda kvalitetsutveckling som de nationella målen anger.

Inom varje förskoleenhet finns olika pedagogiska forum där de nationella målen står i fokus. Förskolans verksamhetschef har en nära kontakt med alla förskolechefer och följer regelbundet upp de olika förskolornas utvecklingsarbete.

Verksamhetschefen har regelbundna möten med samtliga förskolechefer för att behandla aktuella verksamhetsfrågor samt chefernas ansvar och uppdrag.

Förskolans arbete med normer och värden

Kommunens förskolor arbetar medvetet och planerat i sitt arbete med normer och värden och erbjuder alla barn en bra omsorg. Kommunens ökade mångfald har

bidragit till att man arbetar medvetet och aktivt med likabehandling och lägger stor vikt vid att främja barns sociala och empatiska utveckling.

Förskolorna arbetar aktivt med värdegrundsfrågor utifrån Lpfö 98. Aktiva diskussioner förekommer kontinuerligt. På de flesta förskolor har man diskuterat fram egna värdeord som ger riktlinjer för allt arbete. Förskolans medarbetare har ett respektfullt bemötande mot barn och föräldrar.

Alla förskolor har en likabehandlingsplan som har arbetats fram av medarbetare och förskolechef på respektive förskola. Föräldrarna har varit delaktiga med synpunkter. Dessa planer och arbetet kring likabehandling lyfts regelbundet under gemensamma arbetsträffar, i olika pedagogiska forum samt på föräldramöten och föräldraråd.

I förskolornas likabehandlingsplan framgår hur medarbetare och förskolechef ska agera när likabehandling inte efterlevs. För föräldrar finns rekommendationer hur de kan agera. Alla kommunala förskolor arbetar med Start och Stegvis, en arbetsmetod för att främja barns sociala och emotionella utveckling. Barnen erbjuds start eller Stegvis en gång per vecka och resultatet är att konflikter mellan barn har minskat.

Likabehandling och respekt för varandra är centralt. Sundbyberg är en stad som präglas mer och mer av mångfald och förskolorna arbetar aktivt med att synliggöra och lyfta olikheter som tillgångar. Förskolorna arbetar också aktivt med att stärka barns självförtroende och självkänsla.

På kommunens förskolor förs en aktiv dialog och diskussion kring genus. Förskolorna arbetar för att erbjuda flickor och pojkar samma förutsättningar och möjligheter. Man uppmuntrar barn att välja efter intresse och inte efter kön. Under pågående verksamhetsår har det gjorts satsningar när det gäller att lyfta fram t.ex. matematik och teknik samt stärka ett språkligt medvetet arbetssätt i förskolorna. Man arbetar för att kompetensutveckla förskolans medarbetare inom genus och är observanta på varandras förhållningssätt. Detta är dock ett utvecklingsområde som kommer att fortsättas prioriteras.

Förskolans arbete med barns utveckling

Under de två senaste åren har fokus legat på att utveckla förskolornas lärandemiljö och stärka förskolornas uppdrag som det första steget i svenska utbildningsväsendet.

Barnens behov kartläggs genom den kompetens som finns kring barns behov generellt samt genom att ha god kunskap om våra barns levnadsvillkor. Genom ett gott samarbete med föräldrarna får man värdefull information kring de enskilda barnens olika behov.

När det gäller barnens intresse och åsikter arbetar alla förskolorna aktivt med att öka barns möjlighet till inflytande. Genom att skapa en inbjudande pedagogisk miljö gör man det lättare för barn att själva välja sina aktiviteter. Genom utforskande material vill man väcka och inspirera barns intresse inom olika ämnesområden.

Många av förskolorna har olika slags inflytanderåd för de lite större barnen, t.ex. matråd. Många har s.k. valstunder då barnen helt väljer aktiviteter. På vissa förskolor har barnen själva dokumenterat sin vardag på förskolan genom att använda kamera. Detta gav en bra insikt i hur barnen uppfattar sin vardag och vad de anser som viktigt.

Barnens utveckling och lärande följs upp genom bl.a. pedagogisk dokumentation, portfolio etc. På förskolorna genomförs regelbundet barnkonferenser där såväl de individuella barnens som barngruppens utveckling diskuteras. För barn i behov av särskilt stöd skrivs en handlingsplan och denna utformas av förskollärarna och specialpedagoger och vårdnadshavarna är delaktiga. Alla förskolor har utvecklingssamtal med vårdnadshavarna en gång per termin.

Barn i behov av särskilt stöd för sin utveckling

Den pedagogiska verksamheten ska anpassas till alla barn som är inskrivna på förskolan. Inom förskoleverksamheten finns fem specialpedagoger och en talpedagog som arbetar på verksamhetschefs eller förskolechefs uppdrag. Dessa specialpedagoger arbetar genom riktade eller generella kompetensutvecklande insatser. Det kan också vara direkta eller generella insatser mot enskilda barn på förskolan. Som exempel kan de vara behjälpliga i kartläggning av vilket stöd de enskilda barnen eventuellt är i behov av. De är även behjälpliga med handledning till förskolans medarbetare i syfte att säkerställa och finna fungerande arbetsmetoder. På ett flertal förskolor har specialpedagoger också haft särskilda utvecklingsuppdrag som de drivit tillsammans med förskolechefen och förskolans medarbetare.

För att förskolan på bästa sätt ska kunna stödja barn i behov av särskilt stöd så upprättas en handlingsplan. Planen omfattar vilka insatser som planeras, syftet med insatserna, ansvarsfördelning och vilken övrig samverkan som krävs. Särskilda stödinsatser i förskolan kräver alltid vårdnadshavarnas medgivande. Kontinuerliga

uppföljningar och utvärderingar krävs. Dokument som verifierar förskolans arbete samt handlingsplan där vårdnadshavarens medgivande framgår ska bifogas ansökan.

För barn som har extra ordinära stödbehov, det kan vara extra personalförstärkning och extra hjälpmedel, söks tilläggsbelopp. Från 2010 har kommunen ändrat sin organisation vilket gör att förskolan oavsett regi söker tilläggsbelopp för insatser för dessa barn. Antalet ansökningar om insatser redovisas i tabell 8

Insatser i form av tilläggsbelopp

2010	Antal pojkar bifall	Antal flickor bifall	Antal pojkar avslag	Antal flickor avslag
Tilläggsbelopp kommunal förskola	8	7	2	1
Tilläggsbelopp pedagogisk omsorg	1			
Tilläggsbelopp enskild regi	1			

Tabell 8

Iakttagelse

Eftersom både organisation och resursmodell är förändrad så går det inte att göra några jämförelser med tidigare år.

Ett fåtal barn har behov som inte kommunens förskolor kan tillgodose. För dessa har avtal träffats om placeringar vid andra förskolor för att deras speciella behov ska tillgodoses på bästa sätt.

Förskolornas arbete med barn med annat modersmål än svenska

Genom ett språkmedvetet arbetssätt försöker man på förskolan ta varje tillfälle i akt att förtydliga, konkretisera, synliggöra vad orden betyder och hur språket kan användas. Förskolan tar alla chanser till dialog för att utveckla språket. Man uppmuntrar barn att benämna orden på sitt andra modersmål. Barn som har samma modersmål uppmuntras till att kommunicera med varandra. Alla förskolor har ett utvecklat samarbete med biblioteken. De kan hjälpa till med läspåsar som barnen får låna hem från biblioteket via förskolan. Ambitionen är att se till att alla barn får böcker på sitt modersmål och uppmuntrar föräldrar att både tala och läsa för sitt barn på sitt eget modersmål. Många av förskolans medarbetare är flerspråkiga och det ses som tillgång i verksamheten. Musik och andra kulturella inslag vävs in i verksamheten.

Samverkan mellan förskolorna och hemmen

På förskolorna finns olika former för föräldrainflytande bl.a. genom föräldråd, familjeaktiviteter, föräldramöten etc. Kundenkäten ger en bra bild av hur föräldrar på de olika förskolorna anser att de erbjuds och får inflytande. Genom barnens utvecklingssamtal får föräldrar såväl en bra bild av verksamheten som en bra bild av sitt barns lärande. Givetvis är den dagliga kontakten och mötena mellan föräldrar och pedagogerna den bästa möjligheten för föräldrar att förmedla sina tankar och åsikter kring verksamheten. Genom kommunens e-tjänster har föräldrar möjlighet att framföra sina synpunkter till förskolechefer samt verksamhetschef.

Samarbetet mellan kommunens förskolor, förskoleklasser, skolor och fritidshem

Samarbetet fungerar väldigt olika. Några förskolor och grundskolor har ett nära och väl fungerande samarbete. Andra förskolor som t.ex. har många grundskolor att samarbeta med har svårare att finna ett fungerande samarbete.

Förskolans barn inbjuds till sammankomster på sina nya skolor innan starten. Några förskolor får besök av barnens nya lärare innan skolbesöken. En del förskolors barn får möjlighet att äta lunch i sina nya skolor. De flesta skolor genomför överlämningssamtal mellan förskola och skola. Detta sker givetvis med föräldrarnas medgivande.

Kompetensutveckling

Under läsåret 09/10 har 8 st. förskollärare och 11 st. barnskötare deltagit i förskolelyftet och under läsåret 10/11 kommer 8 st. förskollärare och 2 st. barnskötare studera inom förskolelyftet.

Varje förskolechef ansvarar för att medarbetarna i respektive enhet får kompetensutveckling. För att stärka barns emotionella och empatiska utveckling har ett flertal av förskolans medarbetare inom förskoleverksamheten utbildats i Start och stegvis. Alla förskolor arbetar i dag med särskilda Stegvis-grupper.

För att möta de nya målen i den reviderade läroplanen har varje förskola utsett matematik-, språk-, naturvetenskap- och teknikombud. Ombuden träffas i kommunövergripande nätverk för att stimulera och säkerställa utveckling inom dessa områden. Det är ca fem gånger/år som dessa ombud träffas.

Resultat och måluppfyllelse för förskolan

Resultat från synpunktshantering¹⁶

2010	Bemötande	Utförande	Annat
Antal synpunkter	1	1	2

Sammanfattning av resultat

- Alla kommunala förskolor har i många år arbetat med att utveckla och förbättra sin verksamhet genom ett medvetet och systematiskt kvalitetsarbete. Deras kvalitetsredovisningar utgår från de allmänna råden för kvalitet i förskolan och nivån är i överlag mer än god.
- Förskolornas arbete och resultat vad gäller förskolans uppdrag att stimulera och utmana barnets utveckling och lärande har förbättrats. Förskolans uppdrag beträffande lärande har betonats allt mer och flera kompetenshöjande åtgärder har genomförts bl.a. när det gäller att arbeta tematiskt, bli mera miljömedveten och att utveckla ett språkligt medvetet arbetssätt.
- Inom områdena matematik, naturvetenskap och teknik har särskilda gemensamma satsningar gjorts. Andra områden som utvecklats mycket de senaste åren är mångfaldsarbetet och miljöarbetet.
- Alla förskolor utvärderar kontinuerligt sin verksamhet och varje verksamhetsår skriver medarbetare och förskolechef en kvalitetsredovisning. Till grund för utvärderingen finns det praktiskt genomförda arbetet, kundenkät, medarbetarenkät samt ev. genomförd Ljusobservation. När kvalitetsredovisningen är färdigställd arbetar medarbetare och förskolechef fram en arbetsplan för varje förskola där verksamhetens prioriterade utvecklingsmål tydligt framgår.
- I olika pedagogiska forum/nätverk följs och stimuleras vidareutveckling av förskolornas måluppfyllelse. Förskolecheferna diskuterar under sina veckomöten såväl goda exempel som utvecklingsbehov med varandra. I de kommunövergripande nätverken får medarbetare kännedom om goda exempel och olika utvecklingsarbeten på de olika förskolorna.

¹⁶ Områden som finns för synpunktens karaktär är: bemötande, information, måltider, trygghet, utförande och annat

Redovisning av resultaten av åtgärderna för utveckling 2010.

- Kommunen ska ingå i ett samarbete med fem andra kommuner, LJUS på kvalitet. Syftet är att stimulera till en aktiv dialog på och mellan alla nivåer i skolorganisationen kring hur kvaliteten kan utvecklas i enlighet med gällande styrdokument. Genom att bedriva ett gemensamt kvalitetsarbete ska samverkan mellan kommunerna leda till att utvärderingarna genomförs på ett sådant sätt att det sammantagna slutresultatet blir bättre än om varje kommun arbetat isolerat.

Under våren erhöll två förskolechefer och en förskollärare utvärderarutbildningen. Förskolorna Neptunus, Saturnus och Pluto är utvärderade 2010 och rapporten finns att läsa på hemsida, diariet eller <http://www.ljuspa kvalitet.se/>

- Kommunen ska genomföra en kund och brukarundersökning tillsammans med fem andra kommuner för att ge möjlighet för kommunen att jämföra sig med andra och ge ytterligare underlag för förbättring och utveckling. Det är ett av kommunens viktigaste verktyg för att utveckla verksamheten. Undersökningen spelar en viktig roll i kvalitetsarbetet, eftersom den hjälper till att följa utvecklingen och visar vilka resultat kommunen uppnår.

Resultatet av undersökningen framgår i denna redovisning. Den låga svarsfrekvensen hos föräldrarna bör åter poängteras. Undersökningens resultat måste tolkas med stor försiktighet. Risker för att de inte representerar målgruppen är stor, och det är omöjligt att veta hur mycket den varierade svarsfrekvensen påverkar.

Åtgärder för utveckling för förskolan 2011.

- I den kund och brukarundersökning som genomfördes 2010 var svarsfrekvensen ojämn och rent generellt låg. Det är nödvändigt att insatser görs för att öka svarsfrekvensen hos vårdnadshavarna inför undersökningen 2011.
- Insatser för implementering av den nya skollagen: förskolechefens ansvar regleras, behörighetskrav avseende förskollärare, förskolans uppdrag samt kraven på ett systematiskt kvalitetsarbete och skriftliga klagomålsrutiner.
- Implementering av den reviderade läroplanen för förskolan är nödvändig. Läroplanen har ett förtydligande och kompletteringar av målen samt riktlinjerna. Förändringen avser barns språkliga och kommunikativa utveckling, barns matematiska utveckling och inom området naturvetenskap och teknik samt för förskollärare och arbetslaget.
- Eftersom det i den reviderade läroplanen läggs ett tydligt ansvar för förskolläraren är det av vikt att antalet förskollärare på förskolorna i kommunen ökar.
- Skolinspektionen inspekterar Sundbybergs stad våren 2011 och eventuella förbättringsåtgärder från den inspektionen måste prioriteras under året.

Tillsyn av enskilda förskolor i Sundbybergs stad

Enskilda förskolor som har godkänts står enligt skollagen 2 a kap. 15 § under tillsyn av den kommun där verksamheten bedrivs. Tillsyn av förskolorna sker genom besök ca en gång per år, genomgång av kvalitetsredovisningar, likabehandlingsplaner samt löpande kontakter. Nedan beskrivs de olika förskolornas förutsättningar, hur de redovisar kvalitet och avslutas med bilaga med redogörelser från tillsynsbesök. Redogörelse från tillsynsbesök för alla utom för förskolan Mimer som startade i augusti 2010.

Samtliga förskolor har uppfyllt ställda krav på kvalitet och säkerhet för förskoleverksamhet enligt skollagen 2 a kap. 15 §.

Tillsynen gäller de enskilda förskolorna:

Förskola	Adress
Badankan	Humblegatan 19-21
Iftin förskola	Skidbacken 68-70
Lammet	Prästgårdsgatan 11
I Ur och Skur Linet	Ursviksvägen 35
Mimer från augusti 2010	Mjölnerbacken 31
Redet	Dimslöjan 2
Solgläntan	Ursviksvägen 37
Stella Nova förskola	Rissneleden 25
Tigerungen	Lavettvägen 25
Vittra i Brotorp	Stövarvägen 9
Älvkvarnsskolan	Marieborgsgatan 12

Bakgrund

Förskoleverksamhet i form av förskola som bedrivs av ett bolag, en förening, ett registrerat trossamfund, en stiftelse eller en enskild individ ska godkännas av den kommun där verksamheten bedrivs. Verksamhet som har godkänts står enligt skollagen 2 a kap. 15 § under tillsyn av den kommun där verksamheten bedrivs. Kommunen har rätt att inspektera verksamheten och får inhämta de upplysningar och ta del av de handlingar som behövs för tillsynen.

Vid tillsynen görs uppföljning av:

- Förutsättningar struktur
- Säkerhet
- Arbetet i förskolan
- Måluppfyllelse – Kvalitetsredovisning
- Krav på lika behandling och likabehandlingsplan
- Tystnadsplikt enligt skollagen 2 a kap. 18 §
- Anmälningsskyldighet enligt socialtjänstlagen 14 kap. 1 §
- Lag om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet

Tillsynen avser tio förskolor i enskild regi och en förskola med entreprenadavtal. Förskolan Mimer startade sin verksamhet i augusti 2010.

Förskola	Driftsform
Badankan Montessoriförskola	Föräldrakooperativ
Iftin	Föräldrakooperativ
Lammet	Svenska kyrkan
I Ur och Skur Linet	Personalkooperativ
Mimer	Pysslingen förskolor och skolor AB
Redet	Föräldrakooperativ
Solgläntan Waldorfförskola	Stiftelse
Stella Nova	Entreprenad
Tigerungen Montessoriförskola	Personalkooperativ
Vittra i Brotorp	AcadeMedia AB
Älvkvarnsskolan	Pysslingen förskolor och skolor AB

Förutsättningar

Antalet inskrivna barn¹⁷

Förskola	Från Sundbyberg	Från annan kommun	Totalt	1-2 år	3-5 år	6 år
Badankan	26	5	31	12	19	
Iftin	11	5	16	8	8	
Lammet	16	2	18	10	8	
Linet	42	0	42	12	30	
Mimer	4	2	6	3	3	
Redet	31	4	35	13	22	
Solgläntan	19	14	33	11	20	2
Stella Nova	90	0	90	26	64	
Tigerungen	35	4	39	14	25	
Vittra i Brotorp	85	10	95	30	65	
Älvkvarnsskolan	141	5	146	42	104	

Ca 500 barn boende i Sundbyberg gick i förskola i enskild regi i Sundbyberg vilket var ca 23 % av alla barn i förskoleverksamhet. Antal barn per avdelning var i snitt 18,4.

Antal barn med annat modersmål än svenska

Förskola	Antal barn
Badankan	5
Iftin	16
Lammet	2
Linet	4
Mimer	5
Redet	10
Solgläntan	8
Stella Nova	79
Tigerungen	25
Vittra i Brotorp	15
Älvkvarnsskolan	34

Antalet barn med annat modersmål än svenska skiljer sig mellan de olika förskolorna. På förskolan Iftin var det alla barn och på Stella Nova utgör antalet 88 % av barnen.

¹⁷ Uppgifter rapporterade till SCB 15 oktober varje år

Personal/Kompetens ¹⁸

Förskola	Förskollärare/lärare	Barnskötare	Annan	Totalt
Badankan	0,85	3,43	2,31	6,59
Iftin	2	1		3
Lammet	0,75	2,5	0,5	3,75
Linet	3,42	4,75	1,87	10,04
Mimer	2		1	3
Redet	3,4	2,2	0,5	6,1
Solgläntan	5	2		7
Stella Nova	8	6	7	21
Tigerungen	0,75	4,50	2	7,25
Vittra i Brotorp	5	5	7	17
Älvkvarnsskolan	11,75	9,25	3	24

Antal barn per årsarbetare var i snitt 5,1.

Förskolans öppettider

Förskola	Öppettider
Badankan	7.30 – 17.00
Iftin	7.00 – 17.30
Lammet	7.30 - 17.00
Linet	7.30 - 17.00
Mimer	7.00 - 17.00
Redet	7.30 - 17.00
Solgläntan	7.30 - 15.30
Stella Nova	6.30 - 18.15
Tigerungen	7.30 - 17.15
Vittra i Brotorp	6.45 - 17.30
Älvkvarnsskolan	7.00 - 17.00

Förskolornas öppettider varierar något. Nästan alla har öppet 7.30 – 17.00. Solgläntan skiljer sig med kortare öppethållande och Stella Nova har längst öppethållande. Alla uppger att behovet inventeras och att öppettiderna anpassas till familjernas behov. I kund och brukarundersökningen tillfrågas föräldrar om förskolans öppettider och resultatet av synpunkterna följs upp.

¹⁸ Uppgifter rapporterade till SCB 15 oktober varje år

Köhantering och intagning av barn

De enskilda förskolorna hanterar kö och intagning av barn. Platser erbjuds efter anmälningsstid. Syskonförtur tillämpas av alla. Dessutom tas hänsyn till barngruppernas sammansättning. De flesta förskolorna ingår i den gemensamma kön till förskoleplats i Sundbyberg där efterfrågan till varje förskola kan följas.

Avgifter

Barn- och utbildningsförvaltningen hanterar föräldraavgifterna för samtliga förskolor i enskild regi från 2010.

Lokalernas beskaffenhet

Förskola	I fristående lokal	I flerfamiljshus	Egen gård
Badankan	x		x
Iftin		x	
Lammet	x		x
Linnet	x		x
Mimer		x	x
Redet	x		x
Solgläntan	x		x
Stella Nova		x	x
Tigerungen		x	x
Vittra i Brotorp	x		x
Älvkvarnsskolan	x		x

Alla utom fyra förskolor har fristående lokaler. Iftin, Mimer, Stella Nova och Tigerungen har lokaler i bottenplanet på flerfamiljshus. Alla förskolor har ändamålsenliga lokaler.

Förskola	Mottagningskök	Tillagningskök	Egen drift av städ	Köper städ
Badankan	x			x
Iftin	x		x	
Lammet ¹⁹		Halvfabrikat hanteras	x	
Linet		x	x	
Mimer	x			x
Redet	x			x
Solgläntan		x	x	
Stella Nova	x		x	
Tigerungen	x		x	
Vittra i Brotorp	x			x
Älvkvarnsskolan		x		x

Sju förskolor har mottagningskök dit färdig mat levereras från olika leverantörer. I de förskolor som har tillagningskök är köken godkända för detta.

Säkerhet

Vid besök följs säkerheten upp för barnen, exempelvis grindar vid trappor. Brandsäkerheten följs upp gällande brandvarnare, brandsläckare, utrymningsplan och utbildning. De flesta anlitar fackmän/företag för granskning av säkerheten. Några av förskolorna har regelbundet utbildning för personalen i första hjälpen och barnolycksfall. Några utbildar barn och vuxna i Hitta Vilse för att förebygga en vilsesituation.

Måluppfyllelse

Kvalitetsredovisning

Kvalitetsredovisning lämnas en gång per år. I den beskriver förskolorna sitt arbete med värdegrund, personalens förhållningssätt, lek och lärande, jämställdhet, barns delaktighet och inflytande, barn i behov av särskilt stöd, mångkulturellt arbete, samverkan mellan förskola och hem. Där framgår att samtliga förskolors verksamhet bedrivs i enlighet med gällande styrdokument, skollagen och läroplan för förskolan, Lpfö 98.

Likabehandlingsplan

Likabehandlingsplan lämnas en gång per år. Enligt skollagen råder förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Huvudmannen

¹⁹ Köket endast godkänt för hantering av tvättade grönsaker mm.

Sundbybergs
stad

ska se till att det finns en likabehandlingsplan för varje verksamhet. Planen ska syfta till att främja barns lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling.

Kund och brukarundersökning

Förskolorna i enskild regi har deltagit i kommunens kund och brukarundersökning. Resultatet av undersökningen för de enskilda förskolorna presenteras tillsammans med resultatet för de kommunala förskolorna.

Birgitta Öbrström
Ansvarig handläggare

Bilaga 1 Redogörelser från tillsynsbesök